

Norsk Polarinstitutt

Saksbehandlar, innvalstelefon

Maria Knagenhjelm, 5764 3137

Att.Allison Bailey

Dispensasjon - Lurefjorden og Lindåsosane marine verneområde - midlertidig plassering av rigg på sjøbotn for å forske på ishavsåte - Norsk Polarinstitutt

Vi syner til søknad frå Norsk Polarinstitutt v/Allison Bailey datert den 16.08.2022. Søknaden gjeld plassering av ein rigg på sjøbotnen i Lurefjorden og Lindåsosane marine verneområde med det føremål å samle inn forskingsdata.

Vi innvilgar dispensasjon frå vernereglane, og set vilkår for gjennomføringa av tiltaket. Sjå vedtaket med vilkår på siste side av dette brevet.

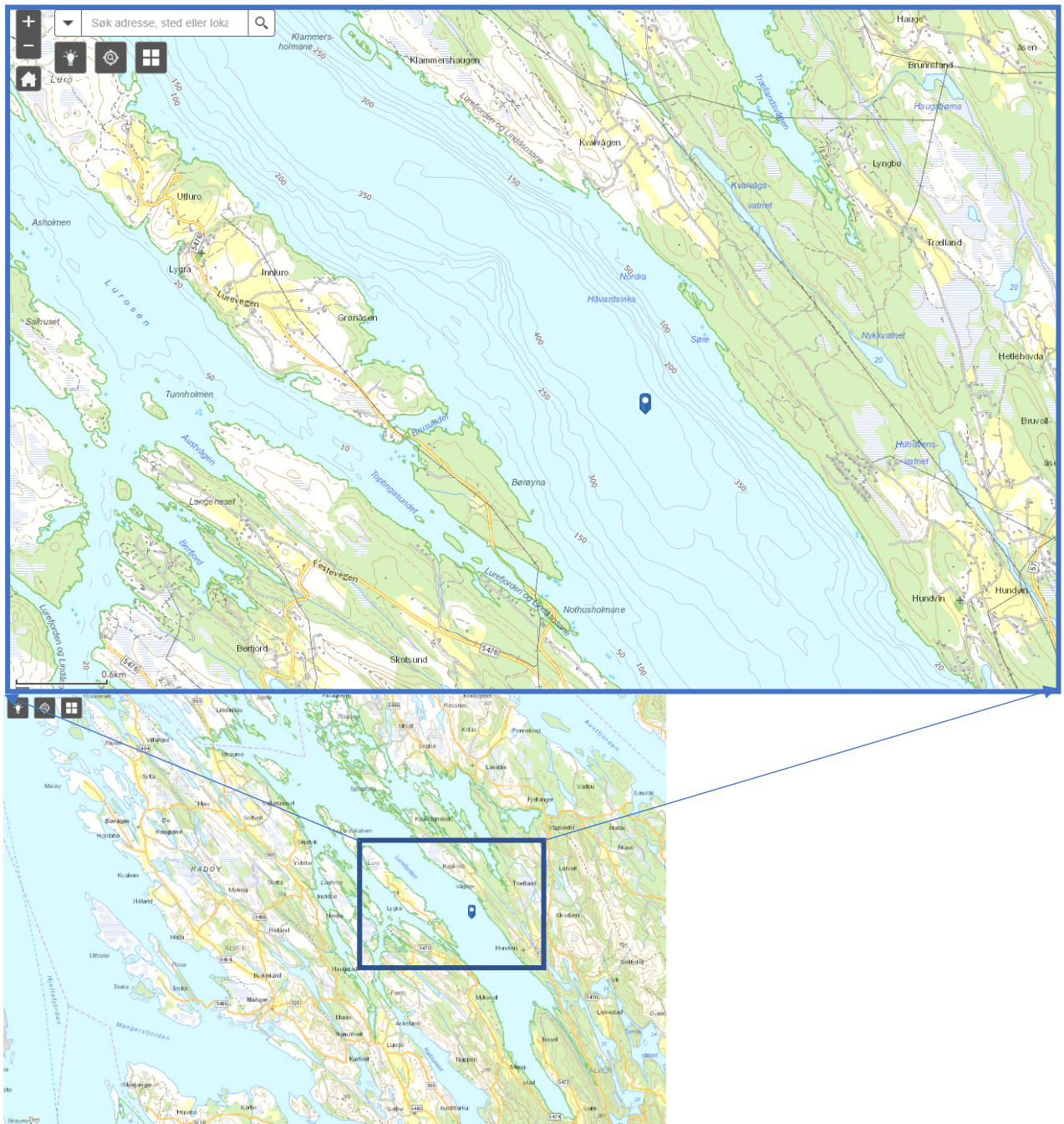
Dokument i saka

- Søknad med kart og skildring av forskingsprosjektet, datert 16.08.2022, med tilleggsinformasjon
- Forskrift om vern av Lurefjorden og Lindåsosane marine verneområde i Alver og Austrheim kommunar, Vestland fylke, datert 26.06.2020
- Naturmangfaldlova

Søknaden

Den formelle søknaden vart sendt frå Norsk Polarinstitutt (NP) til Statsforvaltaren i Vestland den 16.08.2022, vi har også hatt kontakt pr. e-post i forkant og i etterkant av søknaden. Kontaktperson for prosjektet er Allison Bailey.

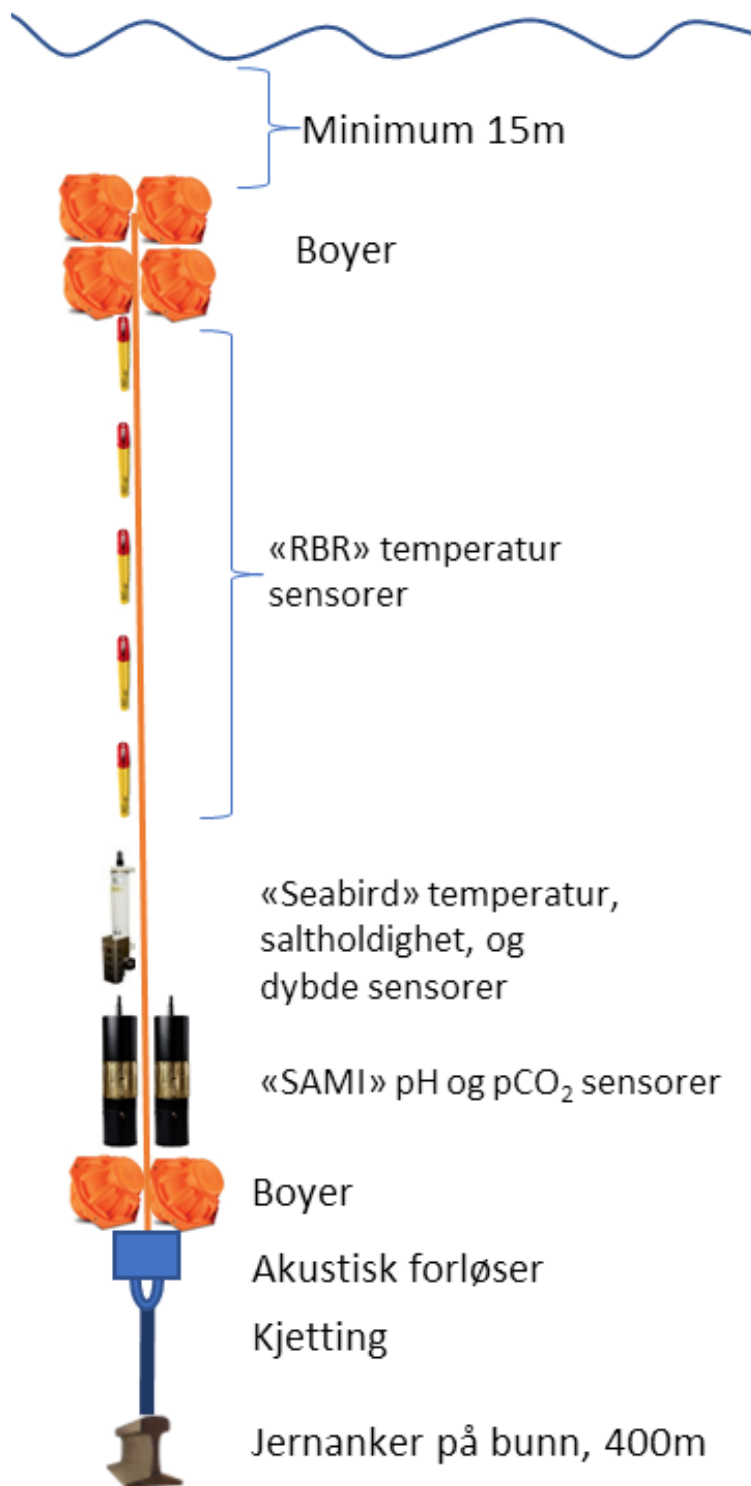
NP planlegg å setje ut ein rigg i Lurefjorden. Rikken har sensorar som vil måle temperatur, saltinnhald og havforsuringsparametre som pH og pCO₂ gjennom eitt år. Den vil bli forankra med eit anker på both, og har wirer oppover i vassmassane som blir strekt vertikalt ved hjelp av flytebøyer. Plasseringa av riggen er på om lag 430 meters djup mellom Børøya og Nordre Håvardsvika i Alver kommune (sjå figur 1).

Figur 1 Den omsøkte plasseringa ligg mellom Børøya og Nordre Håvardsvika i Alver, for forskingsriggen i det marine verneområdet. Riggen er omsøkt skal ligge på sjøbotn i om lag eitt år, fram til sommaren 2023.

Frå overflata og ned til øvste flytebøye vil det være minimum 15 meter, slik at anlegget ikkje kjem i kontakt med båtar. Det er også sendt søknad til Alver kommune, Kystverket og lokalt hamnemynde.

Liknande rigg har Norsk Polarinstitutt nytta i forskingsarbeid i Nord-Noreg og på Svalbard. Det er ein type infrastruktur (sjå figur 2) som forskingsmiljø nyttar regelmessig i forskning og overvaking av marine system. Riggen i Lurefjorden er planlagt skal setjast ut rundt 1. september 2022 og stå ute fram til sommaren 2023. NP skriv at riggen då skal bli fjerna.

Figur 2 Illustrasjon av forskningsriggen som er omsøkt plassert ut i det marine verneområdet. Merk at illustrasjonen ikkje er skalert, og at det er minimum 15 frå øvste flyteelement til overflata.

Lovgrunnlag

Føremålet med Lurefjorden og Lindåsosane marine verneområde er å ta vare på eit unikt fjord- og pollsystem med lågt oksygeninnhald, med mellom anna spesielle førekomstar av den djuptlevande kronemaneten *Periphylla periphylla* og ishavsåte *Calanus glacialis*, og ei eiga sildestamme. Det er ei målsetjing å halde verneverdiane utan større grad av ytre påverknad, og området skal kunne tene som referanseområde for forskning og overvaking. Verneføremålet knyter seg til vassøyla og sjøbotnen (verneforskrifta § 1).

Verneforskrifta § 3 seier at i det marine verneområdet må ingen setje i verk noko som skader verneverdiane nemnt i verneføremålet. Følgjande vernereglar gjeld: b) Dyrelivet i sjø er verna mot skade og øydelegging. Utsetjing av organismar er forbode. Det er generelle unntak frå dette forbodet, men det gjeld for hausting av viltlevande marine ressursar i samsvar med havressurslova og andre lover og forskrifter, med unntak for hausting av vegetasjon, medrekna tang, tare og andre marine planter. Uttak av ishavsåte må såleis bli handsama som ein dispensasjon frå vernereglane dersom føresetnadane for løyve er til stades.

I verneforskrifta § 3 står det også at det marine verneområdet er verna

mot tiltak og inngrep som kan skade verneverdiane som t.d. (vår understreking) etablering av ulike typar anlegg, utfylling, byggeverksemd, plassering av konstruksjonar på sjøbotnen, andre varige eller midlertidige innretningar, legging av røyrleidningar og kablar, utføring av avløpsvatn og andre

konsentrerte tilførsler av ureining, mudring, uttak og deponering av masse, sprenging, boring, utslepp av kjølevatn frå land, omrøying av vassmassar og oppankring. Forsøpling er forbode. Opplistinga er ikkje uttømmande.

Verneforskrifta § 5 f har spesifiserte dispensasjonsreglar, der forvaltningsmyndet kan etter søknad gje løyve til tekniske tiltak som inneberer små inngrep på botnen og som ikkje påverkar dei marine verneverdiane inkl. vassutskifting og straumforhold nemneverdig.

Verneforskrifta § 6 seier at forvaltningsstyresmakta kan gjere unntak frå forskrifta dersom det ikkje er i strid mot føremålet til vernevedtaket og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig, eller dersom tryggleiksomsyn eller omsyn til vesentlege samfunnsinteresser gjer det naudsynt, jf. naturmangfoldloven § 48. Det er Statsforvaltaren i Vestland som er forvaltningsstyresmakt for Lurefjorden og Lindåsosane marine verneområde.

Naturmangfoldlova (nml) § 48 seier at *Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.(...) Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.* Alle vedtak må også synleggjere vurdering etter naturmangfoldlova §§ 8-12.

Vurdering

Aktivitet som uttak av ishavsåte er omfatta av naturmangfoldlova sin generelle dispensasjonsheimel, mens tiltak som plassering av den midlertidige riggen vurderer vi er omfatta av verneforskrifta for det marine verneområdet § 5 f. Gjennomføringa av tiltaket føreset at Statsforvaltaren som forvaltningsmynde for verneområdet gir dispensasjon.

Verneføremålet omtalar at Lurefjorden og Lindåsosane skal tene som referanseområde som forskning og overvaking. Ishavsåte er ein hoppekreps som er spesiell for Lurefjorden, den er vanlegvis å finne i langt meir nordlege farvatn. Det har vore mykje forskingsaktivitet i Lurefjorden tidlegare, og dette pågår framleis. Mange publikasjonar kan sporast tilbake til Lurefjorden. Vi vurderer forskingstiltaket til å vere avgrensa og til å ikkje påverke dei marine verneverdiane inkl. vassutskifting og straumforhold nemneverdig.

Statsforvaltaren har generelt god kunnskap om naturfaglege førekomstar i dette verneområdet. NP vil ta prøver og setje ut ein mellombels innretning utan varig karakter, og i sum er tiltaket avgrensa. Forskarane vil generere ny kunnskap om både Lurefjorden og korleis økosystemet vil bli påverka i framtida, og vi treng ikkje ekstraordinære naturfaglege vurderingar for å kunne ta stilling til søknaden. Sidan verneføremålet også har eigen omtale av området sin verdi for forskingsområde meiner vi at tiltaket kan få dispensasjon. Vi meiner at vi har tilstrekkeleg kunnskap til å kunne avgjere saka (nml § 8), og føre-var prinsippet (nml § 9) er mindre aktuelt å bruke. Tiltaket vil neppe tilføre vesentleg auke i samla belastning i området (nml § 10). Vi reknar ikkje med at miljøet vert forringa om tiltaket vert realisert, så nml § 11 er lite aktuell. Vi stiller vilkår om at jernankeret skal bli fjerna att, slik vi oppfattar også skildringa av tiltaket i søknaden. Heller ikkje nml § 12 er særleg relevant med mindre det er aktuelt å setje att jernankeret på botn, som det ikkje er. Søkjar skriv at riggen vil bli fjerna sommaren 2023.

Forskingstoktet vil ikkje medføre vesentleg auka påverknad på verneføremålet for det marine verneområdet i nemneverdig grad. Vi finn det såleis rett å innvilge dispensasjon frå verneforskrifta med vilkår om at sjøbotn blir minst mogeleg påverka.

Vedtak

Statsforvaltaren i Vestland gjev dispensasjon etter § 48 i naturmangfaldlova til uttak av hoppekreps jamfør søknad, i tillegg til verneforskrifta for Lurefjorden og Lindåsosane § 5 f til oppsetting av ei midlertidig innretning i form av ein forskingsrigg på sjøbotn, på følgjande vilkår:

1. Uttak av ishavsåte skal avgrense seg til det som er naudsynt for å gjennomføre forskingsprosjektet.
2. Rigger med anker på botn må bli plassert slik at den ikkje øydelegg viktige naturførekomstar lokalt, og skal i si heilskap fjernast att når den ikkje lengre er i bruk, seinast hausten 2023.
3. Rigger må bli montert på ein måte som virvlar opp minst mogeleg sediment og fører til minst mogeleg omrøying i vassmassane.
4. Statsforvaltaren vil ha ein rapport i ettertid av tiltaket, med spesielle observasjonar, e.a. som kan ha relevans for forvaltninga av området seinare.

Vi gjer merksame på at dette er eit enkeltvedtak etter verneforskrifta, og at ansvarleg tiltakshavar sjølv er ansvarleg for å innhente løyve etter andre lovverk.

Klage

Denne avgjerda kan partar i saka eller andre som har rettsleg klageinteresse klage inn for Miljødirektoratet med ein frist på 3 veker. Eventuell klage skal sendast til Statsforvaltaren, som vil vurdere klagen og sende den til Miljødirektoratet dersom vi ikkje finn grunn til å gjere om vedtaket.

Med helsing

Stein Byrkjeland
fagdirektør

Maria Knagenhjelm
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

BERGEN HAVN AS

Alver kommune

Statens Naturoppsyn

Postboks 6040

Postboks 4

Postboks 5672 Sluppen

5892

5906

7485

BERGEN

FREKHAUG

TRONDHEIM